

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petr Průchy v právní věci žalobce: **E. J.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**, se sídlem Nad štolou 3, 170 34 Praha 7, pošt. schr. 21/OAM, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 14. srpna 2003, č. j. 28 Az 26/2003-27,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Rozhodnutím Ministerstva vnitra ze dne 27. února 2002, č. j. OAM–7585/VL-20-P01-2001, nebyl žalobci udělen azyl z důvodů nesplnění podmínek uvedených v § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a dále bylo rozhodnuto tak, že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění. V odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvedl, že žalobce ve své žádosti o udělení azylu a následně v pohovoru sdělil, že mafie vyhrožovala jemu i jeho synovi únosem, zabitím a prodáním do otroctví. Žalobce musel mafii platit vysoké finanční částky, které nestačil vydělávat, opravoval vozidla a musel tak činit i pro členy mafie, která však opravy reklamovala, požadovala vrácení peněz či odkup celého vozidla nebo aby pro ně žalobce tuto práci dělal zdarma. Pokud odmítl, byl zbit. V případě návratu se žalobce obával uvedených potíží ze strany mafie. Dále žalovaný s odkazem na ustanovení § 13 odst. 1, 2 zákona o azylu dospěl k závěru, že v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení azylu podle tohoto ustanovení a nezjistil ani důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Současně posoudil existenci překážek vycestování a to se závěrem, že žalobce nenáležel k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu.

V opravném prostředku žalobce namítal, že azyl mu nebyl udělen z důvodu nedostatečného pochopení jeho situace a příčin, jež ho vedly k podání žádosti o udělení azylu v ČR. Poukazoval na to, že v Ruské federaci v severním Kavkazu, v blízkosti Čečenské republiky, prožívá on i jeho rodina nepřetržitý tlak, který jej zbavuje možnosti vyjadřovat své náboženské vyznání. Vytýkal správnímu orgánu, že v odůvodnění rozhodnutí není zmíněna a zdůrazněna náboženská příslušnost jeho rodiny, která v jeho problému hraje klíčovou roli. Uvedl, že jako člen Církve adventistů sedmého dne, byl objektem násilí a útlaku ze strany muslimského radikálního hnutí Vachobity. Poukazoval dále na to, že žalovanému předložil jako důkaz videokazetu, ze které je patrný jeho stav poté, co byl surově zbit. Na tento důkaz však nebyl brán zřetel. V případě návratu je jeho život vážně ohrožen.

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 14. srpna 2003, č. j. 28 Az 26/2003-27 zrušil výše označené rozhodnutí žalovaného správního orgánu a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Rozhodl dále, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že po provedeném přezkoumání rozhodnutí shledal, že v odůvodnění rozhodnutí zcela chybí odkaz na důkazy které vzal správní orgán za základ svého rozhodnutí. Napadené rozhodnutí neobsahuje odkaz na jedinou informaci, ze které správní orgán dovodil, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle příslušných ustanovení zákona o azylu a dále skutečnosti a informace k posouzení překážek pro vycestování podle § 91 zákona o azylu. Závěry žalovaného tak nemají oporu v provedeném dokazování. Rozhodnutí správního orgánu, tak aby mohlo vyvolat zákonem stanovené účinky, musí obstát samo o sobě, soud nemůže v přezkumném řízení nahrazovat rozhodovací činnost správního orgánu a napravovat jeho pochybení. Poukázal na ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, podle něhož v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. Podle ustanovení § 47 odst. 4 správního řádu je pak jako jedna z důležitých vlastností správního rozhodnutí i jeho přesvědčivost. Soud navíc shledal, že závěry žalovaného neodpovídají ani obsahu správního spisu, zmíněné důkazy nejen že nejsou uvedeny v odůvodnění napadeného rozhodnutí, ale nejsou obsaženy ani ve správním spise. Zprávy, které žalovaný citoval v závěru protokolu o pohovoru se žalobcem a na které ho upozornil jako na podklad pro rozhodování ve spise, zcela chybí. Soud proto nemůže přezkoumat správnost rozhodnutí žalovaného o neudělení azylu. V důsledku takového pochybení soud nemůže spolehlivě posoudit ani žalobní námitku stran pronásledování z důvodů náboženského vyznání žalobce. Soud dospěl k závěru, že za takto zjištěného skutkového stavu je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů rozhodnutí (§ 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s.) a dále proto, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu v obsahu spisového materiálu (§ 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.). Soudu tedy nezbylo, než podle § 78 odst. 1 s. ř. s. napadené rozhodnutí zrušit pro vady řízení a věc vrátit žalovanému k dalšímu řízení. Ve vysloveném právním názoru zavázal soud žalovaného k tomu, aby doplnil správní spis o všechny zprávy citované v závěru protokolu o pohovoru uskutečněném se žalobcem, aby se vypořádal i se žalobní námitkou ohledně pronásledování žalobce z náboženských důvodů a na základě těchto listinných důkazů, popř. i dalších provedených zjištění skutkový stav zhodnotil podle příslušných ustanovení zákona o azylu a vydal ve věci nové rozhodnutí, v jehož odůvodnění pak uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl veden tak, aby odůvodnění rozhodnutí bylo v souladu s ustanovením § 47 odst. 3 správního řádu.

Proti tomuto rozsudku podalo včas kasační stížnost žalované Ministerstvo vnitra (dále jen stěžovatel). V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že rozhodnutí soudu považuje za nezákonné z důvodů nesprávného posouzení právní otázky soudem. Namítal, že v odůvodnění svého rozhodnutí necitoval žádný z možných informačních zdrojů proto, že z žádosti o udělení azylu a z obsahu provedeného pohovoru nevyplynulo, že by žalobce byl ve své vlasti pronásledován, nebo by měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených. Poukázal na rozsudek Vrchního soudu v Praze ze dne 29. 5. 1998, č. j. 5 Az 513/96, podle něhož, jestliže žadatel sám ve svých tvrzeních neuvádí žádný z důvodů spadajících pod ustanovení § 2 zákona, je nadbytečné a zcela irelevantní zjišťovat situaci v zemi původu a konfrontovat ji z důvody, které nemohou být pro posouzení žádosti rozhodné. Uvedl, že z tohoto důvodu nejsou informace obsaženy ve správním spise. Žalobci byla dána možnost, aby se seznámil s materiály, které měl správní orgán pro posouzení situace ve vlasti žalobce soustředěny. Tyto informace měl správní orgán k dispozici, z čehož ale nevyplývala jeho povinnost tyto materiály k posouzení žádosti o azyl žalobce použít. Vzhledem k důvodům, pro které žalobce žádal o azyl toho nebylo ani za potřebí. Navrhoval, aby napadené rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové Nejvyšší správní soud zrušil a věc vrátil uvedenému soudu k dalšímu řízení. V podání ze dne 2. 12. 2003 stěžovatel doplnil kasační stížnost tak, že rozhodnutí soudu považuje za nezákonné ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a), b), d) soudního řádu správního.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Kasační stížnost není důvodná.

Stěžovatel považuje rozsudek krajského soudu za nezákonný s ohledem na nesprávné posouzení právní otázky uvedeným soudem, tedy z důvodů uvedeného v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (byť tento důvod stěžovatel v kasační stížnosti neoznačil, doplnil ho až v podání ze dne 2. 12. 2003). K tomu třeba uvést, že nesprávný právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Taková pochybení Nejvyšší správní soud v napadeném rozsudku neshledal. Nejvyšší správní soud především uvádí, že sdílí závěr krajského soudu obsažený v napadeném rozsudku, totiž ten, že napadené rozhodnutí neobsahuje odkaz na jedinou informaci, ze které by správní orgán dovodil, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu a dále skutečnosti a informace k posouzení překážek k vycestování. Je třeba souhlasit rovněž s tím, že pokud zprávy, které stěžovatel citoval v protokolu o pohovoru se žalobcem ve spise zcela chybí, nemá soud dostatečné podklady k tomu, aby přezkoumal zákonnost rozhodnutí stěžovatele o neudělení azylu a nemůže spolehlivě posoudit ani žalobní námitku stran pronásledování z důvodů náboženského vyznání.

Namítá-li stěžovatel, že v odůvodnění svého rozhodnutí necitoval žádné z možných informačních zdrojů proto, že z žádosti o udělení azylu ani z obsahu provedeného pohovoru nevyplynulo, že by žalobce byl ve své vlasti pronásledován nebo měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodů v zákoně o azylu uvedených, a poukazoval současně na rozsudek Vrchního soudu v Praze sp. zn. 5 Az 513/1996, nutno uvést, že v posuzované věci nelze s názorem stěžovatele souhlasit.

Především nutno zdůraznit, že žalobce již v žádosti na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 5. 8. 2001 uvedl, že je adventista a že v Rusku mu a jeho synovi vyhrožuje muslimská mafie zabitím. V protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 15. 10. 2001 poukazoval žalobce v té části, kde popisoval chování muslimské mafie, i na to, že mafie na něho naléhala, aby přestoupil na islámskou víru. Zcela jednoznačně pak žalobce poukazoval na svou náboženskou příslušnost v podané žalobě, přičemž právě příslušnost k Církvi adventistů sedmého dne považoval za klíčovou pro posouzení jeho žádosti. Na uvedených tvrzeních setrval i při jednáních Krajského soudu v Hradci Králové dne 14. 8. 2003, kdy tvrdil, že náboženskou příslušnost uváděl již od samého počátku řízení a dále, že bydlel prakticky na hranicích s Čečenskem, což je převážně muslimská oblast. Podle názoru Nejvyššího správního soudu nepostačuje v posuzované věci konstatování stěžovatele (uvedené v jeho vyjádření ze dne 2. 9. 2002), že žalobce se snaží svůj příběh účelově posunout do náboženské roviny, ale je třeba, aby ve spise bylo založeno dostatečné množství podkladů pro vyvození závěrů o tom, zda námitky žalobce, které svým obsahem nasvědčují strachu z pronásledování z náboženských důvodů, jsou odůvodněny či nikoliv. Pokud by bylo shledáno, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu podle § 12 (a rovněž § 13, 14) zákona o azylu, pak je třeba poukázat na ustanovení § 28 zákona o azylu, podle něhož, pokud bude rozhodnuto o neudělení azylu nebo odnětí azylu, Ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování. Z výše uvedeného tedy plyne, že povinnost správního orgánu rozhodnout o tom, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování podle § 91, je v případě rozhodnutí o neudělení azylu obligatorní. Okolnosti stanovené jako překážky vycestování podle uvedeného ustanovení nejsou totožné z důvody pro udělení azylu podle § 12 a je proto nezbytné, aby se jimi správní orgán i soud samostatně zabývaly. V odůvodnění rozhodnutí, jímž se stanoví, že se na určitou osobu nevztahují překážky vycestování ve smyslu ustanovení § 91 zákona o azylu, je třeba samostatně posoudit skutková zjištění o situaci v zemi původu žadatele o azyl ve vztahu k okolnostem stanoveným jako překážky vycestování. Zatímco jedním z důvodů pro udělení azylu je podle § 12 pronásledování, respektive důvodná obava z něj, jako překážku pro vycestování stanoví § 91 odst. 1 skutečnost, že by vycestováním mohlo dojít k ohrožení života nebo svobody. Na těchto závěrech ničeho nemění to, že jak pronásledování, tak ohrožení života ve smyslu § 91 se má dít za stejných důvodů.

Výše uvedené ovšem předpokládá shromáždění dostatečných skutkových podkladů, z nichž by bylo možno tvrzení žalobce z hlediska jeho důvodnosti posoudit. Nejvyšší správní soud proto souhlasí se závazným právním názorem krajského soudu, který stěžovateli ukládá doplnit správní spis o všechny zprávy citované v závěru protokolu o pohovoru uskutečněného se žalobcem a dále s právním názorem, kterým krajský soud zavazuje stěžovatele k tomu, aby se vypořádal se žalobní námitkou ohledně pronásledování žalobce z náboženských důvodů a na základě shromážděných listinných důkazů, výše uvedených, popř. i dalších provedených zjištění, skutkový stav zhodnotil podle příslušných ustanovení

zákona o azylu a vydal ve věci nové rozhodnutí, v jehož odůvodnění uvede, které skutečnosti byly podkladem rozhodnutí a jakými úvahami byl veden, tak, aby odůvodnění rozhodnutí bylo v souladu s ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu.

Nejvyšší správní soud ještě podotýká, že rozhodnutí správního orgánu musí obstát samo o sobě. Pokud v jeho odůvodnění nejsou uvedeny důkazy na jejichž podkladě správní orgán dovozuje svoje závěry, pak nutno dospět k závěru, že nejsou splněny podmínky

ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu, a rozhodnutí je třeba považovat za nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Nelze proto souhlasit s názorem stěžovatele, že v dané věci postačovalo, že žalobci byla dána možnost seznámit se s materiály, které měl správní orgán pro posouzení situace ve vlasti žalobce k dispozici, a že již pro stěžovatele nevyplývala povinnost tyto materiály k posouzení žádosti o azyl použít. Ustanovení § 47 odst. 3 správního řádu totiž zcela jednoznačně stanoví, že v odůvodnění rozhodnutí správní orgán uvede, které skutečnosti byly podkladem pro rozhodnutí, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodl. Neobsahuje-li napadené rozhodnutí stěžovatele odkaz na jediný důkaz ve věci provedený, nelze dospět k jinému závěru než k tomu, že rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, a nejsou-li důkazy obsaženy ani ve správním spise, pak třeba uzavřít, že skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, nemá oporu ve spisovém materiálu.

Pokud stěžovatel dodatečně v podání ze dne 2. 12. 2003 uvedl, že rozhodnutí soudu považuje za nezákonné i z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. b) a d) soudního řádu správního, a neuvedl, z jakých důvodů, je třeba vycházet z toho, že takto formulované námitky jsou zcela nekonkrétní, a Nejvyšší správní soud se proto jimi nemohl zabývat.

Ze všech výše uvedených důvodů, dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud tak, že žádný z účastníků nemá právo na jejich náhradu, neboť stěžovatel nebyl v kasační stížnosti úspěšný a žalobce žádné náklady řízení neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné jemu vzniklé náklady nezjistil (§ 60 odst. 1 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 22. 1. 2004

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu